

AARHUS UNIVERSITET

Aarhus BSS	Eks. termin: Vintereksamen 2021
Juridisk Bacheloreksamen	Ordning:
Del/delprøve/fase: 2. år af bacheloruddannelsen	
Fag: Forvaltningsret	
Opgavetype: Skriftlig	
Antal sider i opgavesættet (incl. forsiden): 7	
Eksamensdag: Onsdag Dato: 8. Måned: december År: 2021 kl. 9.00 - kl. 14.00	
Eksamenslokaler:	
Tilladte medbragte hjælpemidler: Alle - herunder batteridrevet PC som opslagsværk og internetadgang (SKAL UDFYLDES)	
Materiale, der udleveres til eksaminanden: Intet ud over opgaveteksten	

(Det bemærkes, at der ikke foretages opgavegennemgang)

Der gøres opmærksom på, at ved løbende indtastning af karakterer vil nogle studerende få deres karakter at vide før andre studerende. Dette skyldes, at det er individuelt, hvornår de enkelte eksaminatorer/censorer indtaster karaktererne. **Alle karakterer vil dog være færdigindtastet onsdag den 5. januar 2021 kl. 12:00, hvorfra klagefristen starter.**

AO1

Den 18. september 2021 blev den 14-årige Ask Andersen (AA) kontaktet på sin mobiltelefon af en medarbejder fra Styrelsen for Patientsikkerhed, der er en styrelse under sundhedsministeren. Medarbejderen fra styrelsen, Bertha Bruun (BB), tilkendegav over for AA, at man havde formodning om, at han kunne være smittet med covid-19, idet AA ifølge oplysninger fra en festdeltager to dage før havde været til stede ved en lukket fest i en af byens idrætshaller, hvor der var konstateret udbredt smitte.

BB anmodede på den baggrund AA om frivilligt at lade sig PCR-teste hos sin læge, hvilket AA med det samme afviste med henvisning til, at han ikke kunne fordrage at få vatpinde stukket ned i halsen. AA bad i samme forbindelse om at få navnet på den person, som havde givet oplysninger om hans tilstedeværelse ved idrætshallen. Dette afslog BB med henvisning til, at dette var fortroligt.

Herefter meddelte BB, at denne så sig nødsaget til at meddele AA et påbud om at lade sig teste hos lægen og om fornødent at lade sig indlægge til observation på et sygehus. BB gjorde endvidere opmærksom på, at hvis AA ikke selv mødte op hos lægen eller om nødvendigt medvirkede til at lade sig indlægge til observation på sygehuset, kunne påbuddet gennemtvinges med magt ved politiets hjælp, og at AA på begæring kunne få påbuddet prøvet ved domstolene efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a, hvis han blev udsat for frihedsberøvelse i grundlovens forstand. AA spurgte, om han kunne få noget på skrift, men det afviste BB, og sagde, at ”det var der ikke tid til”.

AA, der boede hjemme hos sine forældre, var chokeret over, at hans tilstedeværelse ved idrætshallen to dage tidligere kunne udvikle sig til dette, især fordi han meget mod sin vilje ret hurtigt efter sin ankomst til hallen og allerede ved indgangen var blevet bortvist på grund af for lav alder. Han kunne ikke forstå, at myndighederne kunne få lov til at foretage et så vidtgående indgreb alene på grund af en, efter hans opfattelse, løs formodning og uden at høre hans version af hændelsesforløbet.

AA kunne heller ikke forstå, at Styrelsen for Patientsikkerhed kunne meddele ham et så drastisk skridt over telefonen, og at så vigtig en besked tilmed alene blev meddelt til ham selv og kun mundtligt. Han anede i øvrigt ikke, hvilke rettigheder man havde i forbindelse med det meddelte

påbud, ej heller hvad en frihedsberøvelse i grundlovens forstand er. Han var også i tvivl om, hvorvidt man kunne klage over et påbud, der ikke har karakter af frihedsberøvelse i grundlovens forstand, og i givet fald til hvem.

Det viste sig i sidste ende nødvendigt at tvangsindlægge AA til observation på sygehus ved politiets hjælp. Under indlæggelsen opstod der episoder, hvor der var behov for at anvende fysisk magt for at gennemføre undersøgelsen og opretholde indlæggelsen. Hos sundhedspersonalet opstod der imidlertid tvivl om, hvorvidt dette selv var berettiget til at anvende den fornødne magt, eller om det var en opgave for politiet.

Der ønskes en begrundet stillingtagen til de forvaltningsretlige problemstillinger, som ovenstående hændelsesforløb giver anledning til. Ved opgavebesvarelsen skal der ikke inddrages andre bestemmelser i lovgivningen om epidemier end dem, der er medtaget som bilag.

Uddrag af epidemiloven (delvist konstrueret):

§ 1. Formålet med loven er at beskytte samfundet og enkeltpersoner mod smitsomme sygdomme, alment farlige sygdomme og samfundskritiske sygdomme ved at udrydde eller forebygge, forhindre, inddæmme og begrænse udbredelsen og indførelsen her i landet.

§ 2. Ved alment farlige sygdomme forstås ebola, kopper, fugleinfluenza og covid-19.

§ 5. Sundhedsministeren kan påbyde, at en person, som lider af en alment farlig sygdom, eller som må formodes at kunne være smittet med en alment farlig sygdom, skal lade sig undersøge af en læge, og at den pågældende om fornødent skal lade sig indlægge til observation på et sygehus.

Stk. 2. Efterkommer en person ikke et påbud efter stk. 1, yder politiet under anvendelse af den fornødne magt i overensstemmelse med lov om politiets virksomhed bistand til at sikre, at påbuddet gennemføres og opretholdes.

§ 20. Ved pålæg i medfør af § 5, stk. 1, som har karakter af frihedsberøvelse, og ved afslag på anmodning om ophævelse af sådanne pålæg giver vedkommende myndighed den pågældende vejledning om adgang til domstolsprøvelse efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a.

AO 2

Rockerklubben Inter International, der er en forening med over 150 medlemmer i Danmark, Sverige og Tyskland, har længe haft et meget anspændt forhold til banden Byens Brødre, som har flere klubhuse i Danmark. Begge grupper får ihærdig støtte fra andre rockerklubber og bander. I december måned 2020 har der med stigende frekvens været flere alvorlige sammenstød mellem de to grupperinger. Der har været to skudepisoder på åben gade, knivstikkeri og flere slagsmål, som kan føres tilbage til den dårlige stemning mellem de to grupper.

Østre Politikreds får i løbet af juledagene 2020 oplysninger om, at medlemmer af både Inter International og Byens Brødre vil deltage med stande på det traditionsrige biltræf ”Nytårsbilen”. Biltræffet afvikles hvert år den 1. januar i Storby, og der kommer forventeligt mange tusinde deltagere, herunder bl.a. familier med børn.

Jørgen Justesen, der er jurist i Østre Politikreds, bliver meget bekymret for sikkerheden på biltræffet og ringer den 27. december 2020 til sin gode ven Karl Karlsen for at høre, hvad Østre Politikreds kan gøre. Karl Karlsen er chef for kontoret i Styrelsen for Tryghed og Sikkerhed, der fører tilsyn med politikredsene. Efter at have hørt sagens faktiske omstændigheder svarer Karl Karlsen telefonisk, at han og hans kontor utvivlsomt vil vurdere, at Østre Politikreds kan forbyde medlemmer af Inter International og Byens Brødre at deltage i biltræffet, hvis styrelsen får sagen til behandling.

Lige efter telefonsamtalen med Karl Karlsen taler Jørgen Justesen med politidirektøren om sagen. Politidirektøren, der er øverste chef for Østre Politikreds, er enig i Karl Karlsens opfattelse, og Jørgen Justesen kører straks ud til de største klubhuse for henholdsvis Inter International og Byens Brødre og afleverer enslydende breve med et forbud (brevet er gengivet nedenfor i sin helhed).

Klubpræsidenten for Inter International, Søren Stor, bliver meget vred og ringer den 28. december 2020 til Jørgen Justesen for at fortælle, at forbuddet kommer til at koste Inter International over 500.000 kr., bl.a. fordi klubben allerede har indkøbt beklædning med klublogo til videresalg. Søren Stor fortæller, at de har kontaktet en advokat for at kræve erstatning af politiet for forbuddet, som efter Søren Stors opfattelse er ulovligt.

Da Jørgen Justesen fortæller Karl Karlsen om sine breve og det forventelige erstatningskrav, omgør Karl Karlsen den 29. december 2020 forbuddene. Forbuddene er efter Karl Karlsens opfattelse problematiske. I omgørelsen, der straks sendes til Østre Politikreds og de klubhuse, som tidligere har modtaget forbuddet, henviser Karl Karlsen til, at politidirektøren efter en almindelig retsgrundsætning selv burde have underskrevet en så indgribende afgørelse. Karl Karlsen forklarer telefonisk Jørgen Justesen, at et nyt forbud stadig vil være lovligt, hvis politidirektøren underskriver afgørelsen.

Der ønskes en begrundet stillingtagen til de forvaltningsretlige problemstillinger, som ovenstående hændelsesforløb giver anledning til. Ved opgavebesvarelsen skal der ikke inddrages andre bestemmelser i lovgivningen om politiet end dem, der er medtaget som bilag.

Politiloven (konstrueret):

Kapitel 1

Politiets formål og virke

§ 1. Politiet skal virke for tryghed, sikkerhed, fred og orden i samfundet. Politiet skal fremme dette formål gennem forebyggende, hjælpende og håndhævende virksomhed.

Kapitel 2

Politiets organisation

§ 2. Justitsministeren er politiets øverste foresatte og udøver sin beføjelse gennem direktøren for Styrelsen for Tryghed og Sikkerhed og politidirektørerne.

§ 3. Direktøren for Styrelsen for Tryghed og Sikkerhed er foresatte for alle politikredse.

Stk. 2. Landet inddeles i 12 politikredse (politiet). Hver politikreds ledes af en politidirektør, der har ansvar for politiets virksomhed i politikredsen.

Kapitel 3

Politiets indgreb

§ 4. Politiet har til opgave at forebygge og afværge fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed.

Stk. 2. Med henblik på at forebygge eller afværge fare som nævnt i stk. 1 kan politiet foretage indgreb over for den eller de personer, der giver anledning til faren. Politiet kan herunder

1) udstede påbud eller forbud,

2) besigtige en persons legeme samt undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, i den pågældendes besiddelse, når vedkommende formodes at være i besiddelse af genstande bestemt til at forstyrre den offentlige orden eller bestemt til at udgøre fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed, samt

3) fratage personer genstande.

...

Kapitel 6

Klager over politiet

§ 25. Den Uafhængige Politiklagemyndighed (Politiklagemyndigheden) er en selvstændig myndighed, der ledes af Politiklagerådet og en direktør.

Stk. 2. Politiklagemyndigheden udøver sine funktioner i fuld uafhængighed.

§ 26. Politiklagemyndigheden undersøger og træffer afgørelse vedrørende klager over politiet.

Brev til medlemmerne af Inter International (brevet til Byens Brødre er enslydende bortset fra adressaten)

Til medlemmerne af Inter International m.fl.

Østre Politikreds udsteder hermed forbud mod, at medlemmer af Inter International og denne klubs støttegrupper, herunder også klubmedlemmer fra afdelinger i udlandet, deltager i eller i øvrigt kommer til stede i forbindelse med afholdelsen af biltræffet ”Nytårsbilen” den 1. januar 2021, jf. politiloven.

Østre Politikreds lægger navnlig vægt på, at efterretninger, som Østre Politikreds er i besiddelse af, viser, at der aktuelt er et betydeligt anspændt forhold mellem Inter International og Byens Brødre samt disses støttegrupper. Der har således været flere konfrontationer senest den 22. december 2020, hvor der fandt et større slagsmål sted i Storby mellem personer med relationer til Inter International og Byens Brødre og/eller disses støtteklubber. I forbindelse med episoden er der bl.a. sket varetægtsfængsling af medlemmer af Inter International og dennes støttegrupper.

Efter politiloven har politiet til opgave at forebygge og afværge fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed. Efter politiloven kan politiet foretage indgreb over for den eller de personer, der giver anledning til faren, og politiet kan herunder bl.a. udstede forbud.

På baggrund af en samlet skønsmæssig vurdering af de nævnte omstændigheder er det som anført Østre Politikreds’ opfattelse, at det er nødvendigt med henblik på at forebygge eller afværge fare for uroligheder eller sammenstød mellem medlemmer af Inter International og Byens Brødre, at medlemmerne heraf – eller medlemmerne af støttegrupper - ikke har lejlighed til at mødes under eller i forbindelse med afviklingen af biltræffet ”Nytårsbilen”. Der lægges herved endvidere vægt på, at ”Nytårsbilen” har karakter af et stort offentligt arrangement med forventeligt flere tusinde deltagere.

Med venlig hilsen

Jørgen Justesen